

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Discursus Prædicabiles, Sive Viridarium Sacrarum Concionum

Paoletti, Agostino

Coloniae, 1677

Pars Prima. Modicum, & non videbitis me, & iterum modicum, & videbitis
me.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55660](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55660)

cedit. In omni professione temperamentum, biliosum phlegmatico praefertur. Melioris fore esse complexionis, qui nascuntur sub Mercurio, quam Saturno. *Mora damnoſa eſt canit* Poeta. Medicus, qui medelam dilert, morbo viſus addit, ut robur patienti adimat, & neci tradat. *Ad quoniam hora brevis ſuſpendenda eſt, vel periculolum in ſalutis negotio dilationem eſſe affirmat* Orator. ex quo veritas illius Emblematis: *Nuquam procreſcendum educitur.* Et ratio, ut ait Herodotus, eſt, *qui ſemper differens eſt, damnum luſtat.* Hinc nos monet Democritus. *Cautionem omnes actiones imperſectas reddere.* Hannibal ſi ſubito urbem Sagontinam traſiſſet, non fuiſſet illuſus: Idcirco Julius Caſar dicere ſolebat. *Ad magna perfeſcenda plurimum habet momenti celeritas.* Et Fatuace devictus, & hoſtibus ſeparatis, ad amicos ſuos, qui in patria ſtantibus ſuccellus mire audire optabant, ſi ſi in puncto viſſet, vidiffet, viciffet, juxta Homerum: *Simul d' eſſam, & factum veni, vidi, ois, ſcapſi.*

3. Sed nulli magis, quam amanti ſenſum laetitia tarditati, ac calcaribus urgere ſollicitudinem convenit. Hinc, ut velocitas in actionibus denotatur, amor alatus depingitur. Et de Spiritu ſancto, qui eſt nexus amoris inter Patrem, & Filium, dicit Chryſoſtomus: *Neſci tarda molimina prima Spiritus Sancti.* Et noſter gratiſſimus Redemptor, qui tam teneri ſuos dilexit Apoſtoloſ, in diſceſſu ſuo non abſtuturum, ſed quantum ſolandis reverſurum, ac reſiſtutum ſignificavit. *Modicum, & non videbitis me, & iterum modicum videbitis me.* Ita, quia amor non ſubſtat moras, ut in praefati diſcurſu videbimus.

PARS PRIMA.

Modicum, & non videbitis me, & iterum modicum, & videbitis me.

Quod hodie poſſum facere, fruſtra diſſerō in craſſinum. Opus quod poſſum abſolvere unico die, illi imprudenter impendo ſepſimanam, vel menſem. Nauta, qui quam cito poſſibile eſt maritima vult perfeſcere itinera, ſi remora ſufficiant, adhaeret & vela. Sol quotidie ſuos laetidos theſaurus terrae communicare non poſſet, niſi velut Gigas ab occaſu in orientem careret. Feriſſylveſtribus & avibus non eſt melior alius ad vitam ſuſtandam, quam velocitas caſus, vel volatu. Carolus Borbonius geſta-

minibus aulicorum vulgo liberet/ cervum alatum hoc lemmate ſubjecto: *Curſum tendimus alis*, appingi voluit. Docere voluit, ſi ſuum principem ſincerè amarent, eos veloces velut cervos, & velocitati addendas eſſe alas voluit. Felix Princeps Salernitanus, ut demonſtraret ab amore, naturalem proprietatem mutatam, ac è tardo in velocem, ac promptum ſe migraſſe, teſtitudinem cum duabus aliis pro ſymbolo hoc lemmate addito: *Amor addit alas*, quod idem eſt, ac *Amor non ſiſtinet moras*, delegit. Angeli Salamandrae divini amoris, non obſtante quod ſint ſubſtantiae ſpirituales, nec ſit medium, quod eorum actionibus obſtet, nec impediatur ab aliqua materia, vel accidente extrinſeco, dum ſatis veloces ſe non cenſent divinis juſtis perfeſcendis motibus ſuis iſtantaneis, aut non iſtantaneis alas addunt.

5. Sed quia mihi ſermo eſt de amore, qui eſt ſanctè impatiens, nec tempus vult praebere operationibus, id evidentiã ſcripturae probare, diſſerre nolo. Benigniſſimus Deus populum Hebraeorum liberare, ac è miniſteris calamitoſis Aegypti (ubi dici poſſet cum Jeremia, quod fuerit *quasi in ſervitute foras*) ad felicitates terrae promiſſionis iſtis promiſſas ducere decrevit. Moyſi ergo, quidquid agendum, ac exactiſſimè obſervandum voluit, declarat. Et primo quaelibet familia ſibi de Agnello tenero ferme annum agente, haud imperſecto provideat, mandat, *Immolabit eum univerſa multitudo filiorum Iſrael.* Has tamen conditiones addit: *Non comedetis ex eo erudum quid, nec coctum aqua, ſed aſſum tantum igni.* Sed ab Hebraeis conſumendus erat, jure pro guſtu eorum cum coqui Deus permittere debebat. Aliorum mores in veſtitu ſerva, ſed pro guſtu tuo comedet; ulterius addit: *Renes veſtros accingetis.* Nec hoc ſufficit: *Calceamenta habebitis in pedibus.* Et 6 Domice, an adhuc aliud reſtat? Ita. *Tenentes baculos in manibus.* Dein omni celeritate agnellum edi vult. *Et comedetis feſtinantes.* Ego, ad quid tot ritus ſciti velim. Agniculus aſſatus, renes accincti, pedes calceati, baculus in manibus, tam velox comeſtio, ut unus bolus alteri tempus non concedat. N. Si meum ſenſum appetire debeam, haec omnia eſſe effectus amoris divini, qui eſt impatiens mora credo. Deus populum ſuum ulterius degere ſub duro jugo ſervitutis Aegyptiacae praer impatentia ulterius ſufferre non valuit, & quamlibet horam exilii mille annos putabat, dum ergo ad terram promiſſam

Marcel. de Pejer. 1. fol. 194. col. 1.

Hierem. 11. 4.

Exod. 12. 6.

Ibid. 9.

Handwritten notes in the right margin, including the word "liberab" and other illegible characters.

Lyrar. ibidem.

Abulen. ibid. fol. 135. col. 2. D.

Abulen. ibidem.

Ant. de E. cob. ibid. n. 11. fol. 239. col. 1.

D. Gregor. Tom. 2. in Evang. hom. 22. in cap. 20. Ioann. fol. 279. E.

Cant. 1. 5.

Angelon. in Bibl. PP. Tom. 9. in cap. 1.

Cant. fol. 804. col. 1.

Cant. 1.

Honor. presby. August. in Bibl. PP. Tom. 2. fol. 11. 19.

fam eos ducere decrevit, omnes actiones accelerari voluit. Agniculus sic affatus, ait Lyranus, non coctus aqua, quia non expediret sic secum affando. *Renes vestros accingetis, ne veltes sint vobis impedimento, sed ad iter parati sitis. Quasi parati, expositio est Abulen. existens ad iter, & non iacentes in fratribus, & desiderio quiete magna; calcamenta habebitis in pedibus, ne a petris, vel spinis laedantur, ac vos in itinere detineant. Ita, verba sunt Abulen. ut significetur in tantum vos velociter velle moveri; sic vobis baculus, qui adgressus accelerandos conducit. Hinc dicit quidam modestus expositio: *Habitus vobis properantium indicitur, vestra festinationis simulacrum, renes accingite, baculos capite, calceos accommodate pedibus properaturis. Sed super omnia comedetis festinanter: Tempus comestione Agni non perdetis; ideo quantum potestis festinate. Hunc amorem Dei, qui non sustinet moras, optime observavit Divus Gregorius Pontifex dicens: Notate charissimi fratres, notate quod di. i. n. r. festinantes, mandata Dei mysteria Redemptoris, calidis patrie gaudia cum festinatione cognoscite, & precepta vita cum festinatione curate.**

6. Qui successus in bello contingere solitos scire avert, cum capitaneis loquatur; qui quales sint proprietates amoris, ac qualitates amantium nosse cupit, sponsum, & sponfam adeat, & acta prima qua inter eos acciderunt, capite primo Canticum observet; tanto amore ferebatur sponfa erga sponsum, ut dum experiretur se pra amore deficere, saepius *Amore languo* ingeminauit. Sed quodam die particulariter Angelos ei solandae oculis. Suavissimis ac donariis celestibus, submisit: *Angelos ad eandem Dominum miserat spiritualia dona deferentes: at illa dona, utpote a sponso immediat non missa, sibi non esse grata ostendere viderit. Ipsa vera, inquit Angelomus, munera non per se vos, sed per ipsum sponsum percipere quarebat. Erramen ad Angelos legatos subjunxit: osculetur me osculo oris sui. Ac, expositio est honoris si dicat internuncius: qui totus per me vos salutavit, qui et secreta per vos mandavit, ipsa veniat, & suo osculo me saluet, & propria ore voluntatem aperiat. Quod ibi loquatur Angelis sponfi absentis res certa est. Nihil feciustamen discursum suum prosequitur dicens: *Quia meliora sunt ubera tua vino, ego Td tua ad quid referatur, scire exoptem. Non ad Angelos, quia cum essent plures, ubera vestra dicere debuisset. Non ad sponsum, quia cum esset absens debebat dicere, quia ubera eius, vel illius. Hinc inquit Agi-**

dius Columna: *Qua primopropuerat Dei sua desideria in terra persona, dicens osculetur me osculo oris sui, alloquitur deinde in secunda, subditus: *Meliora sunt ubera tua vino. Quomodo ergo referendum sponfam his dictis non errasse: patet non non indiget, quia sapienter, ac prodece loquitur. In causam. Sponfos qui tenentur amantibus, audiens eius vota: *Osculetur me osculo oris sui, qui non sustinet moras movere subito profusus, ac in persona propria cum consolatur creatura fuit. Ac ideo intercursum discursum cum Angelis, cum sponso suo verba fecit, quia accelerans iam praesens erat, ac ideo cum eo loquens, dicebat: *Quia meliora sunt ubera tua vino, tua, dico tibi, o n i sponse, qui tempore non indulgens tempus, me solaturus venisti: *Meliora sunt ubera tua vino, exponit sanctus Pater Hieronymus, subjungit post haec ad praesentem iam sponsum. Et S. Pater Bernardus; Interim confabulavit, & illa, pariter atque illis, accessit ipse de quo sermo erat. Unde per Prophetam antequam clameret, ego excediam: *Adhuc loquentibus illis dicitur. Ecce adsum. Ita ergo nunc non vocatus ausui, & delictum verbi praevenerit precor. viderit quod interdum me verba expectet, sed solis cogitationibus advenit. Similiter Filius Dei dum discit suum Discipulis significat se non diu absenturum, sed ab amore cogendum ut brevi eos consolaturus revertetur, promittit. *Modicum, & viderit me.*******

7. Hanc proprietatem nostri Dei ipsam parabola filii prodigi, quam Discipulis proposuit declaravit. Hunc juvenem, postquam patris lares deserere decreverat, patrem aduise, cumque sollicitasse, ut haereditatem sibi debitam largiretur, quia vellet vivere iuxta suum beneplacitum, ac eam expendere iuxta proprium votum recusat. Pater eum non repellit, sed quod ei debeatur numerat, ac alterum filium etiam ei dandam suam partem contentat. *Dirigit illis substantiam. Filius prodigus nominis etiam opera suorum, quia peregre profectus est in regionem longinquam, & paucis tempore, dissipavit substantiam suam. Ad mendicitatem adeo intolerabilem redactus est, ut in agros porcorum immundorum culturae deputatus, pane, ac aliis necessitatibus victu destitueretur, & ad tales terminos redactus sit, quod cupiebat implere ventrem suum de flegibus, quas porci manducabant. Demum dum in hanc partem miseriarum se deturbatum, nec praesens suam necessitatis aliquod esse remedium vidit, in messem reducere commoda, ac splendidiorem vitam servorum in domo patris, oculis lacrimis re-*

mandatis, labrisque suspiria trahentibus dixit:
*Quasi mercenarii in domo patris mei abundant
 panem, et autem hinc fame perire!* Resolutionem,
 quam prudentissime concepit, audite. Ad pa-
 trem reverenti decessit, & ut oculos in me pietatis
 conspiciere dignetur, tria observare proposui. Pri-
 mo me tecum proclamabo: *Pater, peccavi in cae-
 lum, & coram te.* Secundo me indignum, qui
 vocer ejus filius confitebor: *Iam non sum dignus
 vocari filius tuus.* Et quid evenit
 propterea rectum adduceret: *Fac me sicut unum
 de mercenariis tuis;* Pater, qui velut pater eum
 amabat, & amor est impatientis mora, se continere
 nequam, nec flammam amoris comprimere va-
 leas rogationem filii praevenerit, ac famulis, ut si-
 ne mora de omnibus necessariis ei providerent,
 praecipit: *Cito proferte solum primam, & induite
 illius, date annulum in manu ejus, calcamenta
 in pedibus ejus, & adducite vinulum saginatum,
 & manducemus, & epulemur.* O pater amorose,
 appetite amorem, quo sagrasti erga filium, ita
 cum patre diminati, ut in impatientiam actus tem-
 poris non indulgetes, demonstretti hic
 cum omnibus expostionibus per patrem illum fa-
 milias Deum benignum, ac amorosum, per fi-
 lium prodigum namque quem nostrum signifi-
 cam volo. Nunc cum sancto Patre Augustino
 cur filius prodigus: *Non addit, quod in
 illa meditatione dixerat, hoc est, fac me sicut unum
 de mercenariis tuis? Licitetur. Patri familias
 amati filium prodigum, imo Deo diligenti,
 qui dum amat creaturas rationales, ut eorum in-
 dignitas laecorret: Non sustinet moras, causam
 differimus. Sic Divus Petrus Chrysologus re-
 spondet: Non dixit unde venit ubi fustit ubi sunt
 quae talis quare tantam gloriam, tanta turpitu-
 dine commutasti? tot supplicis tempus falli non
 vult. Sed cito proferte solum primam & induite il-
 lum, videtur quia delicta non videt vis amoris, tar-
 dum misericordiam pater nescit. Procrastinatio ge-
 nio nostri Deo non convenit, qui discedens a suis
 discipulis post abitum se non diu emanfurum
 prorecharat. *Moticum, & videbitis me.*
 8. Bili actioes nostri Dei humanati ad libel-
 lum revoceus, eas quasi ex alis velocitatis pro-
 duces ex quo temporis decursu completas re-
 parerunt: De primo, ac principali opere ad extra
 a rebo areno patato, dum in mundum in ure-
 no virginico carnem nostram assumpturus descen-
 dit, & discurremus. In consistorio Sanctissimae
 Trinitatis, ad Virginem caelestis nuncios aman-
 datus, qui cam electam in Matrem Dei, esse*

nec nisi solum ejus consensum requiri, decre-
 to sancitum fuit. Angelicus patanympus ut ad
 eam pervenit, comiter omni cum submissione,
 nescio, si dicam illam dominam, vel deam his
 verbis: *Ave gratia plena, saluta vit, & dein sub-
 junxit: Dominus tecum;* sed quomodo? forsan
*per essentiam, per potentiam, per praesentiam, per
 gratiam?* Id ego non nego. Sed cum Deus in aliis
 creaturis est per modos supradictos, ac in aliis etiam
 per gratiam, Angelus nil speciale dixisset de
 Maria; ergo Deum modo specialiori, quam in
 aliis fuisse in Maria dicere voluit. Hinc ait qui-
 dam sacer expostor: *Dominus tecum, non tantum
 per essentiam, potentiam, & praesentiam, ut est in
 omnibus, nec solum per gratiam, ut est in aliis ho-
 minibus, sed per carnis assumptionem, quia corpus
 divinitati unitum, fuit formatum ex Beata Virgi-
 nis purissimus visceribus, & sanguine.* Nunc, si
 Deus Angelum velut legatum ad Mariam, Mis-
 sus est Gabriel Angelus à Deo, destinavit, cur ejus
 responsum in caelo non expectat? cecur, ante-
 quam legatus adfret Mariae, Deus è caelo discedat?
 quamobrem verbum alas sic implumavit, ut
 praecurrendo suum mandatam, praevenerit le-
 gat adventum ad Mariam? *Dominus tecum. Non
 de futuro erit, sed de praesenti, est tecum.* Ego Ga-
 brielem credo consulum, ac stupore suffixum;
 ac si dixisset; adsum ut tibi verbum esse tecum
 indicem, sed jam illad me praecurrisse, & esse
 tecum video, ac invenio. *Quod considerans Ange-
 lus non dixit Dominus venit ad te, para ei hospi-
 tium, exorna cordas tui thalamum, sed ostendens
 haec omnia parata esse, & Dominum ante ipsum ve-
 nisse, dixit, Dominus tecum.* Ego nullam aliam
 causam nisi incarnationem, cum sit opus amoris,
 nec reditum Angeli, nec aliquam dilationem ad-
 mississe adducere possum. *Amer non sustinet mo-
 ras.* Hinc ait Divus Hieronymus: *Dominus te-
 cum, mira res, & iam cum Virgine erat, qui ad
 Virginem mittebat Angelum, non praecessit nun-
 ctum suum Dominus.* Et Divus Bernardus admi-
 rabundus. *Quomodo, qui Angelum miserat ad Vir-
 ginem, ab Angelo inventus est esse cum Virgine,
 interrogat. En causam, quae proposito nostro
 quadrat. Itaque velocior Angelo fuit Deus, ut fo-
 stimantem nuncium, celerior ipse praeveneret ad
 terras.*
 9. Praeterea in operibus pro bono particula-
 rium personarum factis id videamus. Filium Dei
 urbi Hiericho approximantem ingens caterva
 stipabat. Quidam caecus in publica via stipem
 rogans, tot transeuntes audiens, cum videre non
 pos-

Luc. 1.
 Didacus
 Stella in
 cap. 1. Lu-
 ca fol. 45.
 col. 2.
 Idem ibid.
 fol. 46.
 col. 1.
 D. Hieron.
 Tom. 9.
 Epist. 10.
 ad Paulam
 & Eu-
 doch. de
 Assump-
 tione B.
 Mariae. fol.
 69. B.
 D. Bern.
 super Mis-
 sus est.
 hom. 3. fol.
 34. col. 1. C.
 C 3

Handwritten notes in red ink on the right margin, including the word "Didacus" and other illegible characters.

Lucas cap. 18.

posset, curiositate motus, quid hoc novi in urbe esset, scire volebat. Interrogabat quid hoc esset; & responsum tulit; Quod Iesus Nazarenus transiret, & largiret omnibus suis gratias dispensare sciret, subito in clamores erupit, & Dominum, ut sui miseretur, rogavit. Et clamavit dicens, Iesu fili David miserere mei. Et non obstante quod a multis acerbis verbis perstringeretur, ac silentium sibi indiceretur: Et qui praesentibus increpabant eum ut taceret, ille magis vociferari cepit. Ipse vero multo magis clamabat, sed filius Dei, qui ad se humiliter, reverenter, & cum fide confugientibus semper propitius fuit, Quid tibi vis faciam? interrogat: at respondit, Domine, cæcus non nisi visum flagitat, ego qui nunquam conspexi. Solem, videre Solem desidero. At ille dixit, Domine, ut videam. Audite N. quid Servator replicavit: Responde; sed quomodo vult videat, si non habeat potentiam ad videndum? prius necesse est, ut det illi posse respicere; antequam actus videndi sequatur; vel etiam Deus cæcitate, quæ est impedimentum visionis tollere debet, ut actus secundus habeatur. Ah amor divinus, quo Redemptor erga illam creaturam ferebatur, ordinem naturæ inverteret, & potentiam actui postposuit, & necdum expulsâ cæcitate, eum videre voluit. Hinc dicit S. Lucas: Confessum vidit, non ait, confessum abstulit ab eo cæcitate, confessum dedit ei potentiam ad videndum, sed confessum cadit supra videre, confessum vidit. Absque mora, ac dilacione ullius momenti conspexit. Ingeniosa hæc speculationi divi Hilarii, ac Dionysii Carthusiani est: In quo patet potestas, & magnificentia Salvatoris, eius visionem mox sequebatur supernaturale effectus, tanquam potestati miracula facientie; cui secundum quod Deus est, & infinita potentia, competit agere in instanti quando voluerit, sicque inter ipsius dictum, & factum non extitit medium.

10. Quid inter filium Dei, ac Centurionem, cuius servus, qui incurabili in valitudine premebatur, jam jurisdictioni mortis consignandus erat, evenisse sanctus Marcus recenset, in mentem revocate. Accessit ad Iesum Centurio. Sed cur? ut ei morbum periculosum servi indicaret: Euer meus jacet in domo paralyticus, & male torquetur. Hic Iusto, ac eam solam infirmitatem proponente, nec aliquam medelam flagitare observo: cur non dicit, Veni, & impera infirmitati, veni, & sana. Fortan nimium elatus erat: fortan dedignabatur Christum minime, nam in persona propria ipsam

accessit. Accessit Centurio, & quamvis dondoli cum aliis misisse dicant, tamen ego credo Divo Mattheo dicenti: Accessit Centurio. Vane sane eò magis duo verba addere, vel ut veniat, vel ut suâ virtute, quam omnipotentem, ac infinitam credebat, sanitati eum restitueret, poterat. Ego cum non solum significasse morbum, sed & remedium rogasse credo. Sed Christus, qui ejus cogitatus penetrabat, qui ejus vota perspiciebat, ejus supplicium non respexit, sed subito paratum, dicens: Ego veniam, & curabo eum, se declarat: ac si dixisset, esto nil aliud dicas, te intellexit, quid facti opus sit scio, voti compos eris. Nota prescriptum Christi animum ad benefaciendum, & sanandum paralyticum, quo plus offeri centurioni, quam ipse meretur. Et sanctus Basilii Seleucienis subnectitur quod beneficio preces anteverit, sed mihi necdum satisfactum, & aliud dubium meati meæ oritur: Si Christus se venturum, ut eum e paralyti liberet, Ego veniam, & curabo eum, dixit & cur postea non ixit? eigræque verbis suis non stetit? eum impedire ab ipso Centurione dicente: Non sum dignus, ut intres sub tectum meum, Respondere possit. Hæc verba reverentia, modestia, ac humilitatis esse effectus suo. Ergo ipsemet, sicut ipse centurio in persona eum supplicaturus accessit, ire debuit. Dicit, N. si Christus ipsemet ivisset, an non gratia ad certum tempus, quod eundo consumpsisset, fuisset, dilata: absque dubio, quia ut homo corporeus erat, corpus à medio, ne in momento ad terminum ad quem pertingat, detineret. Quid ergo fecit Verbum incarnatum? non ixit in propria persona, ne sanitate differret, & suâ virtute ad eum se conferendo, in instanti ad infirmum pervenit, & ideo sanatus est paralyticus hora, imò verba do Dionysii Carthusiani, eodem, Dionysii puto momento, quo Christus verba hæc protulit, Centurio vel quo centurio ea audivit.

11. Alias variis observationibus ex doctrina sanctorum Patrum petitionem latronis, ac filii Christi respositionem ad eandem ponderavimus. Alteram adhuc cuiuslibet sensu ingeniosam, ac mysteriorum audite. Hic miserabilis, imò potius dixerim felix, & fortunatus, furcis deditus supremo vitæ momento paradysum etiam elepete voluit. Sed ejus incutionem, ac obsecrationem, quæ Christo filio Dei factus est supplex, attendite. Memorans, Luc. 23. ait me idum veneris in regnum tuum. Vitam tuam dedit, ac mortem degebat, & meo sensu testatur

Dionys.
Carthuf.
in cap. 18.
Lucas. sol.
319. fac. 2.
E.
Et D. Hil.
larius a-
pud eun-
dem ibid.
Matth.
cap. 18.

plura qui, nisi vivat, vel factis concesserit, nescit, loquitur. *Memento*: an forsitan Deo memoria est facti laboris, ac laboris, ut tu ei, quid actum opus sit, in memoriam restituere debeas? mei, tui? si tui recordetur, necessario tua scelera vindicabit. *Dum veneris*. Ergo actiones Dei, quae tamen tempore non sunt inestimabiles, sed sunt supra tempus, tu tempori aliter vis? idcirco futura non longe abfuit, sed ei omnia obiecta praesentia sunt. In regnum. Vivens vasallus dicitur fuisse, & mortuus in regno caelesti dominari praesentis? mille inferos es promeritus, de adhaec scripta, regna, ac coronas speres? *Tamen*. An nescitis facere rationale, ex illo, quod totius personis individuum competit? nihilofecius, divinus crucifixus haec omnia curata non curat, libellum acceptat supplicem, gratiosum ac remittit recipit, & gratiam in illo tenore, ac circumstantia, uti audieris, concedit. *Hodie mecum eris in paradiso*; omnia bene, quia Deus ad hoc est benivolus, ac urbanus, ut devotè & suppliciter ad divinam pietatem confugienti nil detrahet. Sed illud *hodie*, non solum in speculationem, sed & in actionem me agit. *Hodie* honoris responsum Christi latronis supplicae non contemnet patem. Hic ait: *Memento mei, dum veneris in regnum tuum*. *Dum*, & Christus respondet *hodie*: *Tò dum* quadraginta dies, post quos crucifixus Redemptor gl'ose suscitatus caelum subivit, connotat. Ac si dixisset: *Domine id gratia*, ut non *hodie*, sed post quadraginta dies regnum mihi largiaris caeleste obsecro. Hoc ego contentor. Christus vero jam latroni convertito bene affectus, mihi dicere voluisse videtur. *Cum veneris in regnum meum*. Et quò sit possibile, quod amor, quo erga te fecerit carum tempus, decus sum scilicet quadraginta dierum expectet? Non. Non, *amor non postulat moras*. *Hodie, hodie, non dum veneris*, sed *hodie mecum eris in paradiso*, hoc est, ut explantur factus patet Augustinus, subito in istu occupatum caelum transtulit. Et divus Ambrosius: *Hodie mecum eris in paradiso*; non in aliud differit tempus, sed in die alterum reseratur, ipsa hora, quae paradisu Deum suscepit, suscepit & latronem. Hic Augustinus Praeful. Emittentorum confirmat: *Hodie mecum eris in paradiso*, tanquam si diceretis: *Ecce me, si sibi in manu comes*, & unicus tanti te-mporis in tempore exorandum putas, ut in diem mundum meo memineris tui? quid me ad praesentem mundum paratum longe distimulas? quid in putans, quia solum in te perfectam sanguis? *Hodie,*

hodie mecum eris in paradiso. Amor qui inter nos intercedit, nullam dilationem temporis, vel diei patitur. *Amor non sustinet moras*.
 12. Filium Dei resurrexisse res est certissima, & qui id negaret, ille unum mysteriorum principalium fidei nostrae inficiaretur, si Christus non resurrexisset, inanis esset fides nostra. Et revera hoc est certum; sed quoad tempus resurrectionis eius difficultas movetur. Ille se per tres dies, & noctes tumulo conditum, declaratae Jonae exemplo confirmat. Sicut Jonas fuit in ventre ceti tribus diebus, & tribus noctibus, sic eris filius hominis in corde terrae. In corde, id est, in terra, hoc est in terra, sicut cor est in terra corpus hominis, quia Christus in cruce mortuus, quoad corpus positus fuit in sepulchro. Hic nil est quod replicem. Cardio in hoc velatur, quomodo per tres dies, & noctes sepulchro additus fuerit, quia quoad noctes ego duas, nempe illam quae immediate sequitur diem veneris, ac illam quae sabbatum (in fine enim hujus, & ortu diei Dominicae valde mane resurrexit) tantum numerat posse iudicio. Ergo sunt duae noctes, & non tres. Iuxta hunc computum duae tantum noctes reperuntur, quibus Christus fuit in sepulchro. Tres fuerunt dies, sed non totales. Idem ibid. & completi, nam tertius scilicet dominicus vix col. 2. osus fuit. Ideo dicunt scriptores; Tres hodie idem ibid. dies naturales accipere, non integros, sed partiales per synecdochen, scilicet partem ultimam diei veneris, totum sabbatum, ac partem diei Dominicae; nam illius Aurora abscessente resurrexit. Quomodo ergo dixit Ecclesia: Resurrexit sicut dixit? quomodo & Apostoli praedixerunt: Resurrexit secundum scripturas? varias responsiones Scriptores adducunt; nonnulli esse locutionem per periphrasim, ac dies esse naturales, & usuales volunt. Alii esse dies, ac noctes iuxta morem Romanorum, qui testantibus Macrobio, Aulo Gellio, Plinio, A media nocte in aliam dies computabant, turn. asserunt. Et iuxta hunc computum certum est, quod tres dies, ac noctes non fuerint completae, & ut auctoritas sanctus Augustinus, sanctus Hieronymus, Theophylactus, & Beda, est locutio per synecdochen, quae pars pro toto capitur. Vide D. P. Et si iuxta doctrinam divi Thomae tribus noctibus, ac diebus tumulo recondi voluit, ut Manichaeos monstra haereticalia dicentes Christum non fuisse verè mortuum confunderet, eorumque errorem detegeret, en verba sancti: In hoc confunditur error Manichaei dicentis, quod non in veritate mortuus est. Ergo ut eos melius convinceret, Math. fol. 38. col. 3. H.

Handwritten notes in red ink on the right page, including the word "LITURGIA" and other illegible characters.

tres dies, ac noctes totales in sepulchro transmittere debuit. Quis ergo resurrectionem Christi acceleravit, & terminum completam trium dierum ac noctium prævenit? ego amorem grandem, quo erga Discipulos ardebat, causam fuisse, ut dilationem impatienter ferret, nec cursum trium dierum, ac noctium præsolari posset, credo. Amor est impatiens mora. Discipuli mei afflicti, ac desolati sunt, visceribus meis hærent, quamlibet horam, ut eos videam, meoque aspectu confolet, mille annos reputo. Amor moram trium dierum, ac noctium totalium non patitur: tempus præscriptum præventionem truncare volo. Ab affectu, quo erga eos fero, cogi me, video. Amor non sustinet moras. Hinc Eusebius Galli-

Euseb. Gallie. l. 5. Bibl. PP. de symbolo hom. 2. fol. 554. col. 2. G.H.

canus: *Quid est quod dicit, tertiâ die resurrexit, cum sexta Sabbati die jam inclinante transierit, & Dominica nondum lucescens surrexit, & solus dies Sabbati in medio fuisse monstratur.* Ah diutius moram trahere non potuit, ignaviaque frena rupit, & tempus trium dierum abbreviare voluit: *Verè ergo mortuus est, & verè post hoc abbreviatum tri-duum resurrexit.* Nil ergo miri, si discedens sanctè se brevi reversum Apostolis promittat; *Iterum modicum, & videbitis me.*

23. Nos qui tanquam Christiani ejus insistere vestigiis deberemus, quam longè non ab illo distamus? ille nos adeo tenetè amat, ut dum agitur de nostro bono, momentum differre non possit, & nos adeo in iis, quæ bonum animæ nostræ concernunt, ac in gloriam Dei redundant, desides sumus? id ex eo, quia animæ, ac amoris Dei non afficimur, oritur. Si Ecclesia sit adeunda, si ex officio Christiani mille auscultanda, homo ad id non posse induci videretur. Si religioso sit recitandum officium divinum, illud potius putridum, quam bene maturum Deo offerat, nec unquam hora bene agendi reperitur; sed si postea res sit de Dei offensis, de seclere aliquo perpetrando, potius hodie, quam cras illud opus agredimur. Et jure dici potest. *Cum Deus tam diligens sit ut nobis det bona, nos per oppositum diligentes sumus ad malum, & pigri ad bonum.* Vix Aaron à Domicellis Israeliticis fabricando vitulo torques, annulos petierat, ac illico omni auro se privantes illud ejus manibus configurant: *Fili Israel nondum Aaron verba finiebat, quando dederunt ei jocalia, & in aures ad idolum fabricandum.* At in gratiam Dei, pro sublevamine pauperum, nec obolus artis vilissimi erogatur. Et quot rogo non auri, ac argentei quotidie lumbis, vanitatibus, proflibulis impenduntur?

Didacus Stella in cap. 15. Luc. fol. 372. col. Idem ibid.

ut operibus virtutum nos demus, pedibus, oculis, & manibus caremus, sed ut vitia ac impuniti sensum nos impendamus Argi, atque hinc sumus: nulla est via tam ardua, ac difficilis quam non aggrediatur. Non sunt ei pedes plumbi, sed alati: *Veloces pedes eorum ad ascendendum jugum.* Et merito dici potest. *Imperat virtus, & dormimus, imperat virtum & currimus. Faciles sumus ad vitia, & desides ad opera virtutum.* Vos si Deum amatis, bene operari non differite, sique ante hac fuistis inertes, nunc id emendate, ac corrigite, & hujusce rei hoc mane promittite in opibus JESU Christi elemosynam largiendo signum ostendite, & quietam.

PARS ALTERA.

14. SI generaliter ad opera pia in honorem Dei redundantia, orbis inertia, ac negligentia pius est; nihilominus plures se hinc manifestos negligentia declarant. En nam scripturam. Moyses, ut iusta legis observanda à Deo accepit, totam populum convocavit; & que eis promulgavit, & severè servari præcepit. *Assumenque volumen fœderis, legit audienti populo.* O quot sunt, qui ad præceptiones superentium caput movent, & recalcitrant? & nihilominus totus populus Moysis adeo numerotus, & aliquot millenis coactans uno ore se paratos exhibent, ac sub pœna offensæ divinæ, & Moysis disgratiæ incurrendæ, quacunque etiam ex necessitate se non transgressuros illa præcepta figurant. *Omnia que locutus est nobis Dominus, & faciemus, & erimus obedientes.* Septuaginta velut habemus qui in glossa interlineari legunt, *faciemus, & audiemus.* Hic modus loquendi dicitur Augustino nempe primo, *faciemus, & postea audiemus,* non placet. Audiri executionem præcedere debet. Prius lex sancti, deum legem, & jussa audire, postea in opus illa redigere oportet. Ergo dicere *faciemus, & postea audiemus,* ordo inversus est. *Cum videatur ordo populari audiemus, & faciemus.* Et quod magis demerit est, quod Divus Pater Augustinus T^o ad Romanos loco intelligimus subliturum esse asserat. Hæc enim ejus sunt verba: *Audimus pro eo positum esse, quod intelligimus.* Hæc ego non possum capere, quia experientia, & tota Philologia mihi contrarium suadent. *Audire ad intellectum, facere ad voluntatem* pettinere res est certa. Cum voluntas sit cæca, ac debeat duci ab intellectu, hincque voluntati verum, & salum, bonum, & malum prope-